

MÚZEUMPEDAGÓGIAI ÉS HASZNOSÍTÁSI BESZÁMOLÓ

A MEGYASZÓI REFORMÁTUS TEMPLOM FESTETT BERENDEZÉSE A HERMAN OTTÓ MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉBEN CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁHOZ KÖTŐDŐEN

Az NKA Közgyűjtemények Kollégiuma által támogatott, 3508/01206 azonosító szám alatt nyilvántartásba vett pályázati cél megvalósításáról

Múzeumpedagógiai tevékenység:

A Herman Ottó Múzeum kiállításához múzeumpedagógusunk, **Rónyai Krisztina** a középiskolás diákok számára dolgozott ki foglalkozást, amelyet igény szerint 60 és 90 perces időtartamban is lehet igényelni.

A népi bútorfestés motívumkincse és a liturgikus szimbólumrendszer kapcsolata a megyaszói református templom festett kazettáin című múzeumpedagógiai foglalkozás leírása

A foglalkozás kérdésfelvetése:

A népi bútorfestés mintakincse hogyan épült be a református egyház szimbólumrendszerébe, ezek hogyan hatottak egymásra?

A foglalkozás rövid tartalmi leírása:

A reformáció egyik alap célkitűzése az volt, hogy a katolikus templomokra jellemző túldíszítettséggel szakítsanak. Hitük szerint a túlzott pompa, gazdagság nem Isten dicsőségét fejezi ki, hanem az egyház hatalmát hirdeti, valamint a túlzott vizuális ingerek elvonják a hívők figyelmét a lelki tartalmakról. A reformáció ezért szakított mindenféle képi megjelenítéssel, a templomok gyakorlatilag semmilyen vizuális információt a tisztaságon kívül nem közvetítenek a hívők felé.

Ennek ellenére Magyarországon mégis találkozhatunk olyan református templomokkal, ahol nem fukarkodtak a díszítéssel: a templomi berendezés színes, motívumokkal, szimbólumokkal teli. Miért kerültek mégis e díszített berendezések a református templomokba? Mit szimbolizáltak és milyen egykori előképekre mennek vissza a használt szimbólumok és mit jelentenek ezek ma? Hogyan éltek tovább vagy együtt a katolikus közösségek liturgikus eszközei az új hitű közösségekben? Erre keressük a választ a foglalkozáson.

A foglalkozás időkerete: 60-90 perc, igény szerint

A foglalkozás menetének leírása, tematikus egységei:

1. Miben különbözik egy református és egy katolikus templom belső világa? Kivetített képek alapján fogalmazzák meg általánosságban a különbségeket a diákok a két templombelső között!

2. Miben tér el a megyaszói templom belseje egy református templombelső látványától? Mit fejeznek ki az itt látható motívumok? Mit hirdetnek ezek a díszítések?
3. A motívumok kutatása csoportmunkában.
  1. **csoport:** Milyen környezetünkben élő növényeket ismertek fel a díszítő motívumokban? A fénymásolatok a kiállításban is szereplő növényeket ábrázolnak. Keressétek meg azokat a festett motívumok között, rajzoljátok le, hogyan ábrázolták a festő-asztalos mesterek az adott növényt! (tulipán, szegfű, rózsza, napraforgó, liliom, gránátalma ... stb.)
Milyen jelentést társítotok az egyes virágokhoz? (egyéni, szubjektív jelentéstartalmak)
  2. **csoport:** Milyen figurális, nem virág ábrázolásokat találtok a kiállításban? Csoportosítsátok azokat aszerint, hogy csodalények, létező állatok, tárgyak, természeti jelenségek, esetleg emberábrázolás-e? Mit szimbolizálnak ezek a figurák szerintetek, ha egyházi jelentést kapnak? Pl. Egyházi vonatkozásban mit jelképezhet a Nap?
  3. **csoport:** Melyek a leggyakrabban használt színek? Mit jelképeznek ezek a színek? Melyek azok a színek, amelyek egyáltalán nem szerepelnek a kiállításban látható tárgyakon? Mi ennek az oka?
  4. Beszámoló a csoportok kutatási eredményeiről: a virágmotívumok és azok szimbolikus jelentésének ismertetése a népművészetben és az egyházi szimbolikában, virágnyelv a népi kommunikációban, a figurális, nem növényi motívumok jelentéseinek ismertetése, mai, a fiatalok körében népszerű szimbólumok használata, valamint a színek szimbolikája, a színek tudatos használata napjainkban, a diákok öltözködésében, a lakberendezésben. Az un. divatos színek és azok jelentései.
5. A foglalkozás elején feltett kérdésekre keresett válaszok összegzése.

A pályázatban vállalt módon az együttműködési megállapodások szerint szerződött iskolákkal: Lévy József Református Gimnázium, Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium, folytatódnak az előző évben elkezdett 5-5 alkalommal megtartandó múzeumpedagógiai foglalkozássorozat alkalmi a kiállításához kapcsolódóan.

A kiállításához kapcsolódó pedagógiai program elsődleges célcsoportja tehát a középiskolás diákok és az a két miskolci egyházi gimnázium, amelyeket együttműködési megállapodással vontunk be a kiállítás hasznosítását szolgáló programokba. A kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai programok megvalósítása természetesen ezen túl az összes miskolci, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megyei középiskolára kiterjed, mint potenciális célcsoportokra. A kiállítás fennállása alatt eddig megkezdődött ezen iskolákkal való kapcsolatfelvétel és az együttműködésben vállalt iskolák számára az utaztatható tárlat helyszíni, iskolai kihelyezése és számukra a múzeumpedagógiai foglalkozások megtartása a kiállítás tereiben. Számos olyan csoport is meglátogatta a tárlatot, amely ugyan foglalkozásra nem jelentkezett be, de más foglalkozásunk igénybevételét követően megtekintette a tárlatot és a közeljövőben jelezte igényét, hogy szeretne a kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozáson résztvenni. Ennek eredményeként úgy döntött a múzeum vezetősége, hogy a

kiállítást meghosszabbítja 2018 június 31-ig, annak érdekében, hogy a kiállításnak minél nagyobb és szélesebb, középiskolai korcsoportokra kiterjedő hasznosítása lehessen. Az eredeti célkitűzésünk a hasznosítás pedagógiai eredményeit illetően tehát beigazolódottak az igények visszajelzése szerint.

Közművelődési tevékenység

A közoktatási hasznosítás szempontja mellett a kiállításhoz kötődően igyekszünk megszólítani minden olyan szakmai, vagy civil kört, egyházi/gyülekezeti csoportot is, amelyek érdeklődésük, hitbeli meggyőződésük vagy célkitűzéseik szerint, kapcsolódva a kiállítás tematikájához további, mélyebb ismeretek elsajátítására és élmények megszerzésére kapnak lehetőséget. Így kerül megrendezésre az a *módszertani szakmai nap*, amelyet kolléganőnk, Viszóczky Iлона etnográfus közreműködésével a Herman Ottó Múzeum gyűjteményében található, néprajzi textilgyűjtemény részét képező darabok és a történeti úrasztali terítők hímzés- és motívumkincséről tartott előadása vezet be, majd a résztvevők gyakorlati műhelymunkájára kerül sor a *Fügedi Márta Népművészeti Egyesület* tagjainak részvételével 2018. 02.06-án. Ez a szakmai nap kifejezetten a városban nagy múlttal rendelkező diósgyőri kézműves, népi iparművész mesterek körét szólítja meg.

A kiállításhoz kapcsolódó *Reformációról mindenkinek* címmel indított sorozat közművelődési, tudományos ismeretterjesztő célú előadásai Miskolc város és a megye érdeklődő egyéni látogatóit célozzák meg országosan is elismert előadók és művészek részvételével. Ennek a sorozatnak az első zenei koncertjére már sor is került nagy sikerrel. Célját tehát úgy tűnik maximálisan elérte, hiszen a kiállítás nagyszerű akusztikus adottságokkal rendelkező terében teltházas koncertet sikerült szerveznünk.

További a kiállításhoz kapcsolódó rendezvények lesznek még: 2018. 03. 28-án *húsvéti kézműves családi napot* rendezünk *Gelsei Sándor népi iparművész*, bútorfestő mester vezetésével családok, és iskolás korú gyermekei számára. Ennek a programnak egy szintén jelentős célcsoport, a helyi kisgyermekes családok a fő bevont résztvevői, illetve az a civil, bútorfestéssel foglalkozó népi iparművész kör, amely már korábbi kiállításainkban is közreműködött kiállító alkotóként (*Áment Éva* grafikus, bútorfestő alkotásai a Gyűjtők és gyűjtemények sorozatunk első kiállításán, a *Nyiss ajtót a barkóságra!* címmel a Herman Ottó Múzeum Papszer épületében megrendezett kiállításon szerepeltek).

2018. 04. 25-én a kiállítást szeretnénk kiegészíteni a *Biblia és reformáció* címmel, várhatóan 2018. április 13-án megnyíló, a Magyar Bibliatársulat vándorkiállításaként a Herman Ottó Múzeum Papszer épületébe érkező tárlattal. Ez nagyszerűen foglalkja keretbe a reformáció tárgyi világának, tematikájának közoktatási feldolgozását, hasznosíthatóságát a Bibliák technikai, művelődéstörténeti jelentőségének értelmezésével. Ennek kapcsán is szervezünk *biblianyomtatási bemutatót és foglalkozást a vizsolyi Biblianyomtató Műhely –és Élménycentrum* közreműködésével.

A kiállítást meglátogató, múzeumpedagógiai foglalkozást igénylő iskolai csoportok és egyéb szervezett tárlatvezetésen résztvevő, valamint közművelődési tevékenység kapcsán a kiállítást

meglátogató csoportok 2018. január 31-ig a következők, amelyet reményeink szerint a meghosszabbított kiállítási látogatási időkerettel tovább bővíthetünk.

A látogató iskolák/csoportok megnevezése	alkalmak száma	létszáma
A kiállítás-megnyitón résztvevők száma	1 alkalommal	70 fő
Lévay József Református Gimnázium	5 alkalommal	131 fő
Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium	2 alkalommal	49 fő
Kisgéresi Általános Iskola, Szlovákia	1 alkalommal	27 fő
Avasi Református Gyülekezet csoportja	1 alkalommal	16 fő
A Szarvasi Múzeum szakmai csoportja	1 alkalommal	8 fő
Más, közművelődési program keretében itt járt látogatók szervezett csoportjai (DVTK beszélgetéssorozat, Szemere szalon) Megyaszó Önkormányzatának szervezett csoportja	5 alkalommal	169 fő
Miskolci Keresztény Testvérgyülekezet szervezett csoportja	1 alkalommal	21 fő
Múzeumok Őszi Fesztiválja program keretében érkező iskoláscsoport	1 alkalommal	16 fő
Musica Historica koncert résztvevői	1 alkalommal	62 fő

A rendezvények és foglalkozások keretében a kiállítást

látogatók száma 2018. január 31-ig: 578 fő

A kiállítás látogatói összesen 2018. január 31-ig: 1630 fő

